

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér 8. szám.
Telefon-száma: 184.

Feladvány szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

Támadás nagyatádi szelleme ellen. A vármegyei gazdasági egyesület heves rohama a GyOSz. ellen.

Szombaton reggel 8 órakor tartotta meg a Bácsmezei Gazdasági Egyesület igazgató választmányi ülését Willmann János földbirtokos elnökletével a vármegyei ház földszint 20-as számú szobájában: a gazdasági felelősség nagytermében.

Az ülés.

A választmányi ülésen először Willmann Jánoson kívül megjelentek még dr. Knézy Lehel ügyvéd, szőlőbirtokos, előadó, dr. Reiser Antal városi gazdasági tanácsos, Szutrély Lipót, Benze Béla államépítészeti hivatali főtanácsos és Müller József.

Willmann elnök az ülés megnyitása után ismertette az Ausztriával folytatott kereskedelmi tárgyalások során felmerült azon nehézségeket, amelyek a magyar gazdasági termények, különösen a bor és gyümölcs kivitelét veszélyeztetik. Együttal felkérte dr. Knézy Lehel-t, hogy ez ügyben terjessze elő megfelelő indokolás keretében indítványát.

Az előadó ismerteti a tárgyalások kuszáltságait.

Ezután dr. Knézy ismertette azt a támadást, amelyet a GyOSz. képviselőiében dr. Fenyő Miksa intézett a Pesti Napló hasábjain a szerződéses tárgyalása során Mayer János földművelésügyi miniszter ellen. Dr. Knézy szavai dr. Fenyőnek és Mayer Jánosnak a Pesti Naplóban megjelent cikkéből való citátumokkal fűszerezte.

Dr. Knézy: A magyar kormány mindent elkövet, hogy becsapja Ausztriát s azt is hiszi, hogy bevezeti Ausztriát a maga urcájába, holott az a helyzet, hogy Ausztria csapta be Magyarországot, mert azt mondotta, hogy ő beenged osztrák területe Magyarországból 15 millió aranykorona értékű mezőgazdasági terményt, gyümölcsöt és szőlőt vinni, a borbirtokra

azonban később külön állapodik meg Magyarországgal, ugyancsak azonban kikötötte, hogy a magyar kormány szintén 15 millió aranykorona értékű textilárut engedjen be Magyarországra Ausztriából.

Müller: Nem értem, hogyan mehetett bele a kormány és a GyOSz. egy ilyen ideiglenes meg egyezésbe, amikor nekünk nincs 15 millió aranykorona értékű kivinni való gyümölcsünk, legfeljebb ennek a tízdrésze és az osztrákok ugyanakkor jogot kap-

Támadás nagyatádi Szabó szelleme ellen.

Willmann János elnök: Utal arra, hogy a jelenlegi földművelésügyi miniszter nem a gazdasági egyesületekre hivatkozik, hanem a nagyatádi által életre keltett mezőgazdasági kamarákra, amely eleinte a kisgazdákat karolta fel, azok érdekeit szolgálta. Ma azonban már a középgazdák is szóhoz jutottak a mezőgazdasági kamarákban. Bácskában oly szerencsés a birtokeltagazdás, hogy igazi nagybirtok tulajdonképpen sincsen. A közép és nagygazdák előtt nem volt valami különös respektje Nagyatádinak, nem a földbirtokreformban inaurált szisztém miatt, hanem azért mert nagyatádi kivélteli manipulációkkal manővrozott. És most Mayer János miniszter iránt a közép és nagygazdatársadalom is bizalommal viseltetik azért, mert először maga Mayer is kisgazda, aki ért a dolgokhoz, másodsor és főleg azért, mert nem foglalkozik kivélteli manipulációkkal. Most, ha nem kötünk ki előnyöket Ausztriától, az a helyzet, hogy szabad behozatal esetén a kereskedők agyis hoznának be mindenféle árut rekompensáció nélkül. Helyes tehát a miniszternek az a fel fogása, hogy Ausztriából egyelőre csak úgy lehet behozni textilárut, ha az ellenszámán kikörik, hogy gyümölcsöt, bort és mezőgazda-

nak 15 millió aranykorona értékű textil áru behozatalára.

Knézy: Azt maga dr. Fenyő is elismeri, hogy nem 15 millió, hanem legfeljebb másfél millió aranykorona értékű kiszállítandó gyümölcsünk lesz. Ebben azonban benne van a kiszállítandó 1000 vagon szőlő is. Korai almából is sok van, amit kivihetünk. Erre a kereskedelemügyi miniszter le szállította 35,000 kal a vasúti fuvar, a téli és fajalmákra azonban ez a kedvezményezett fuvar nem vonatkozik. Magyarországot a hazai textilgyárak ütik agyon. A kormány viszont megengedte az osztrákoknak, hogy hordiszállítást és textil dolgokat hozhatnak be.

sági terményt exportálhassunk Ausztriába.

Roham a malmok ellen is.

A mezőgazdasági termények terén is a teljes kiszármányolásnak vannak kitéve gazdáink. A helyzet ma a gabonakampány idején az, hogy a malmok nem vásárolnak, hanem inkább eladnak, konfreminálják a viágaritáson alui álló magyar búzát, amelynek árát jelentősen az amerikai buza alá szorították, holott nemrégiben még felette állt mm-ként 50 ezer koronával. Mayer minisztert nem hagyjuk magára, mert nem magán, hanem közérdekeket szorgál.

Ezután az elnök felkérésére dr. Knézy Lehel a következő egyhangulag elfogadott bizalmi jelentőségű indítványt terjeszti elő:

A határozati javaslat.

A Bácsbodrogmezei Gazdasági Egyesület választmánya a legéberebb figyelemmel kíséri a gazdasági termények értékesítésének biztosítását célzó kereskedelmi tárgyalásokat s a legnagyobb aggodalommal látja, hogy a gyáripari érdekeltség a fogyasztó közönség érdekeivel merev ellenében — de különösen minden tekintet nélkül az agrár érdekekre — a prohibítv ipari vámkok fentartását erőszakolja és

ekként az osztrákok és céhek részéről rekompensációkpen kívánt ipari vámmérséklésnek megakadályozásával lehetetlenné teszi agrártermékeink — különösen a mezőgazdasági termények és bor — kivitelét, úgy hogy az idén már elszennvedett gyümölcs katasztrófájához hasonlóan kiszámíthatatlan károsodás fenyegeti a magyar gazdatársadalmat.

Nagyméltóságod e tárgyalásokra hivatkozással a Pesti Napló múlt vasárnapi számában vezércikket írt, melyért a gyáriparosok országos szövetsége részéről kiméletlen támadásban részesült. Szükségét éreztük, hogy indokoltan, egyoldalú, Nagyméltóságod államférfiúi bölcseségtől áthatott cikkének koncilians torusával szemben annyira tepintatlan támadással szemben rosszaságunknak hangos kifejezést adjunk.

A bácsmezei agrártársadalom nem esik abba a hibába, mint a gyáriparosok országos szövetsége, hogy a tárgyaló külföldet könnyen félrevezethetők tartja, nem ringatja magát illúziókban a tárgyaló felek gazdasági erejét illetőleg, ismeri agrárkulturánk természetes erejét s a gyáripar prohibítv vámkokkal, tehát mestersegesen védett jelentőségét s mind e tényezők figyelembe vételével kéri Nagyméltóságodat, hogy gazdasági életünk agrárkulturájának jelentőségének erőteljes hangsúlyozásával mezőgazdasági terményeink gyümölcs és bor termésünk kivitelének igazságos és mindenek felett közérdekű ügyét hathatósan képviselni s lehetőleg végleges kereskedelmi szerződésről biztosítani méltóztatssék.

Magdeburg, aug. 3. Az uszoverseny összeredményében a magyarok 3:2 arányban vereséget szenvedtek.

A Reggel írja: Beniczky ügyében összeadta a rokonság a megfelelő kauciót s így e hét közepén szabadon bocsátják.

A Hírfői Napó közli, hogy megcáfolták a miniszterelnök bejegyzéséről szóló híreket. Beihlen 4 hétig fog még időzni Inkepusztán.

Saison cikkek nagy kiárusítása.
Szandálok, fehér cipők
mélyen leszállított áron

Kattarinka József és Fia Cipőáruházban. Telefon 206.

Szandálok és fehércipők!

rendkívül olcsó árban és nagy választékban
STELLNER ZSIGMOND cipőüzletében, Vörösmarthy u 1

HIREK.

Bajára érkezett az alispán. Dr. Szabovlyevics Dusan alispán egy hónapi nyaralás után az osztriai Jungböréből hét elején Budapestre érkezett, ahonnan szombaton éjjel Bajára tért vissza.

Hivatalban. Rittinger Rezső varmegyei íb. főjegyző az alispán titkára, egy havi szabadsága lejárván, hivatalát ismét elfoglalta.

Taggyűlés. A Kerékpárosok Egyesülete aug. 4. kedden este 8 órakor taggyűlést tart az egyesületi helyiségében (Ipártelek) pontos megjelenést kér a vezetőség. — Kerékpárosok tagfelvételre jelentkezhetnek ugyanott.

Országos vásár. Ma, hétfőn Nadudvaron országos állatvásár van, vasárnap, 9-én pedig Kátolcán lesz állatvásár.

A Daloskőr szombat esti hangversenyéről és Vass Margit operatársnő fellépéséről szóló tudósítást a közérdeklődés miatt holnapi számunkban közöljük.

Bérlőgyűjtés a sziniszerezésre. Poór Miklós, Seltai Hugo sziniszerezésének titkára ma Bajára érkezett és megkezdte bérlői gyűjtését. A bérlő ár 15 előadásra 420 000 korona.

Elszabadított szállítók. A Petőfi uca 41. sz. alatti ház lakói a panaszára a rendőrség intézkedésére a mentők Horvát Józsefet ugyanezen házból kiszállították a kórházba, mint csendes elmebeteg.

Leesett a kocsirol egy kislány. Reiner József bajai végrehajtó hasonlónévű 13 éves iskolás tanuló fia szombat délután a Szent Antal uccán leesett Sussich István szőlőbirtokosnak a szőlőből a városba tartó kocsijáról és lábán súlyos sérüléseket szenvedett. Szerencsére került a kocsira a lába, amely bizonyosan összetört volna. Szussichék rögtön kocsira tették és a kórházba vitték.

Összeesett az uccán. Szombat este hat órakor az Erzsébet királyné-ut 40. sz. alatti ház előtt az uccán epileptikus rohamok következtében összeesett egy ismeretlen ember, akit a mentők a kórházba szállítottak.

A buza ára 1925. aug. 3-án.
Bpsten 360 500 korona
Baján 325.000 korona

Universal paszta csodaszer!

3 nap alatt kiirt egeret, patkányt, svábogarat. — Egyedüli árusítója Baján az

Apolló-

illatszertár.

Németország beltükre egy bajai festő megvilágításában.

Nemrégiben ide érkezett Bajára látogatóba egy tőlünk évtizedekkel ezelőtti messzire szakadt ismerőstünk: Bossányi Ervin festőművész. A 34 éves Bossányi karrierje innen indult el Bajáról. Szülei sok évvel ezelőtti Regőcén laktak, maga Bossányi Ervin is Rígicán született. A középiskolát itt járta Baján, innen azután 15 évvel ezelőtti felekerült a budapesti iparművészeti főiskola, ahol Ujváry Ignác híres tájképfestőnek volt a tanítványa. Bossányi művész-élményei már itt Baján az iskola padjában mutatkoztak s előre vetették egyre terjedősebben bontakozó tehetsége konturjait. 1911-ben azután megkapta a nagy álmai külföldi ösztöndíját, kiment Párisba s egyúttal végigkísorította Európá nagyobb művészvárosait, így Londont, Rómát és közép-európai országokat. A háború kitörése Breitenbachban találta a franciák kíméletlenül internálták, 1919-ben szabadult meg a franciák kényszerű vendéglátásából, ekkor hazajött, de a kommunista vérszínű gazdaságait nem bírta el és hamarosan újból külföldre ment. Németországba utazott és Lübeckben telepedett le. Itt önállósította magát: Lübeckben két, Hamburgban három kollektív képzőiskolát rendezett festményeiből, amikor az ottani Képtárai Múzeum is megvásárolt minden kiállításából két-három festményt.

govica-parti megjelölések és a bácskai vásárból ellesett jelenetek halk, ködös konturjai bontakoznak a figyelmes szemlélő szemébe.

Bossányi Ervin a mai németországi állapotokról a magyarral való összehasonlításban ezeket mondta tudósítónknak:

— A helyet, az élet, a belrend Németországban sem jobb, mint Magyarországon, legfeljebb rendezetlenebb. Budapestten rejtenezes a nyomor, amit Németországban nem lehet látni. A magyar fővárosban oly borzalmasan nagy a lerongyoltság, hogy a pestiek olyan ruhában járnak olyanok, akikről írti, hogy jobb n p kát is átéltek már, mint amilyen ruhákban jártak ők az internáltság alatt. És még egy feltűnő jelenség van Budapesten: rejtenezes sok a koldus. Evvel szemben Németországban mindenki dolgozik, aki pedig saját hibáján kívül munka nélkül marad, az állami munkanélküli segélyben részesül. Annyi kap az nem nagy summa, de mégis elterelheti rajta életét.

— Idehaza rosszul megy mindenkinek, rosszul fizetik a munkásokat, mostohan bálnak a művészekkel. Hogy a saját szakmámról beszéljek: Magyarországon annak is rosszábbul megy, aki felkapott, elismert arrivé, akinek legjobban megy s akit a többiek nyelnek, mint német országban a jó közepes tehetségnek. Még egy kívívó feltűnőség észlelhető Budapesten a város életébe futólag bepillantó idegen előtt: feltűnő a modern architektúrának a hiánya. Németországban erre sokat adnak s ha egy új épület emelnek, akkor külön terv bírálja el, melyik terv a legmodernebb, legtehetségesebb és ami monumentális.

— Ami már most a német belrendet illeti: az hihetetlenül kifejeződött a belső forradalmak által megélezett Németországban. A rendszert érzék különben is nagyon ki van fejlődve a német népben. Ma már ott tart Németország ismét, mint 1914-ben. Ha a hatóság bármily csekély jelentőségű tilalmat függeszt, vagy bossájt ki, azt mindenki respektálja, ami viszont a német egyetemesebb rendszerekből folyik.

— Feltűnő a német munkásság kolosszális organizációja és összetartása. Ma a legnagyobb ur Németországban a munkás: tömegükkel mindent elérnek. Számukra nincs ma Németországban lehetlenség.

— Sokat írnak a német újságok a német nép nyomoráról: ez azonban mind a külföldi megtevesztésre irányuló manőver. Németország is legyőzött ország, súlyos hadisarcot kell törlesztenie, a nyomor gyakori s unós-unatán való emlegetésével és a nyilvánosság elé tárásával a hadisarc fizetésében könnyítéseket akar keresztül vinni. A békebeli viszonyokhoz mérten természetesen van nyomor Németországban, de ez olyan, hogy legfeljebb most nem kérkedhetnek úgy a németek a gazdaságukra, mint békében. Istenem, oly hihetetlenül gazdag Németország, hogy a múlt évek lethaigájából magához térnie igazán könnyű volt neki.

— Az arak sem kalandoznak olyan magas régiókban, mint idehaza. Másfél font kenyér — ott kint még mindig font az elfogadott súlyegység — ára 50 arany pfennig, ami kb. 8000 papíronának felel meg. És az a kenyér elsörendű, abba nincs krumpji töve, viszont alsónadrág madzag, svábogár, meg kapcsdarab sines betesítője. Egy jó minőségű öltözetruha, ha készen veszik üzletben 70—80—90 arany márká, csináltatva drágább. A legprimabb angol szövetből 130—150 arany márká. Egy pár jó kvantitású, ugynevezett Snamander-cipő ára 12 arany márká, a legelőbb üzletben a legelső kiváló cipő ára 18—20—22 márká. A tej literje 22 pfennig, magyar koronában körülbelül 3300 korona, a vaj kgja Lübeckben egy arany márkával olcsóbb, mint Budapesten. Az ára 360—380 rentenmárka. A gabona, a gyümölcs, a főzelékek, a tojás minden olcsóbb, mint itthon. Ezt azonban mind a német szervezetség és fegyelem, a hatósági intézkedések respektálása okozza. Akit ott áru uszórán tettenérnek, azt súlyosan megbüntetnek. A hatóság is elintézte mindent elkövetve, hogy leörje az árdrágítók szarvát. És a hatóságnak az árába való kényszerbeavatkozása mindaddig tartott, míg az arak normális kerékvágásba nem terelődtek. Most már a kereslet és kínaiat közgazdasági törvénye szabja meg az arakat.

— A német pénzügyi káoszról a billió és milliárdos bankjegyek már elfűntek és július 5-ike óta nincsenek forgalomban. Még azt a minimális értéket is elvesztették, amit képviseltek. A billiójegyek ellensúlyozó pénzegység: a rentenmárka még forgalomban van ugyan, de az is legfeljebb még felévig viszi, akkor azt is bevonják a forgalomból. Hiszen máris új pénzegységgel törölnék a számolás: a nem régén kibocsátott reichsmárkával. A renten és reichsmárka közt semmi érték-differencia nincsen. A német

Automobil és Pneumatik R. T.
BUDAPEST, VI. Jókai tér 5.
Sürgőnycim: Autovajda.
Auto, Motor, Kerékpár
alkatrészek, felszerelések.
Tel. 88—36. PNEUMATIK. Tel. 175—98.

Szabovlyevics Dusan alispán...
Rittinger Rezső varmegyei íb. főjegyző...
Taggyűlés...
Országos vásár...
A Daloskőr szombat esti hangversenyéről...
Bérlőgyűjtés a sziniszerezésre...
Elszabadított szállítók...
Leesett a kocsirol egy kislány...
Összeesett az uccán...
A buza ára 1925. aug. 3-án...
MFTR...
ez idő...
1000...
fel...
roml...
arról...
szalit...
arom...
anyag...
egés!

Építőmenterek és építetők helyelmébe!

szabadalmassal **Terrenol-pala** a világ legjobb tetőfedőanyaga

fagyálló, tűzálló, vízáthatlan állandó rakat és egyedarányú helyes

Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár
Baja, Kölesy uca 2 száza alatt. (Budapesti ut. szára.) Telefon 118;

kormány újabb korszerű ujtást is hozott be: nagy tömegű ezüst pénzt 1 és 3 márkásokkal, veretett és vetett forgalomba, ami csak fokozta a német nép bizalmát a márka iránt.

Németországot nem kell féltetni: hamarosan talpra fog állani, mint amilyen gyorsan, egy napról a másikra, kilábal a pénzügyi khaoszból.

A hőhullám hatása.

Az amerikai hőhullám már Berlinben van és légvonaton tört felénk. A hőhullám első hatása ezen a héten mutatkozott.

Egy lírai költő oivadozni kezdett.

Több tőzsés elpárolgott. Egy bunyevác munkás snapszuszurást kapott.

Az Amerikai-Magyar Bank bajai részvényesei között tuifutott a hangulat.

Egy kártyás az ingét is ott hagyta egy kaszinóban.

Egy leány szive szikrát fogott. Egy asszony arca lovagjának szemtelen bőjára lángba borult.

A lakók körében a házbéremelés követke.tében izzó a hangulat.

Sí fokon az első elesattant pofon után szikrát szórt a felpofozott szemé.

Részlet egy nyári novellából: A kis prepa-randista saive vonaglott és At-dár élesztő szavainak hatása alatt tüzet kapott.

Szeme-vény egy koncert kritikából: Maria Blanco Lanci szeme sugárzott, mint a nap, amikor lelke megmaszolttt saját elbűvölő játékaiból.

A tanár ur a cából a nyálóka cukor em itésére hőenergia csoplt ki s dőho kalóriája forpontra hágott.

A kisczárák a rekkenő melegben arcuk verejtékével trágyázták a rögöt, ami rögvest termékennyé érlelődött.

Sproncákovics Alligátor szívéből tajtájézó szerelmi hæv párázott és a cának izzadteágcsöppjei pásztázták Bájdombory Kunigunda crep de chin bluzát...

A tisztviselők fizetésjavítási reményeit leforrázta Budnak budgetexpezéja.

Abdel Krim szemei a szaharai forróságban lángra gyultak, amikor meglátta a pompázatos hebroni rózsát.

Egyéb esetekről egyelőre nem érkezett hozzánk jelentés.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

műszövő műhelyemet

ujból üzembe helyeztem, állandóan rak táron tartok mindennemű damaszt árút.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok kitünő tisztelettel

Ackermann János
műszövő,

Cirfusz Ferenc uca 12. sz.

Éleli inspekción

augus 8 től, aug. 9 ig

regeli 20 óráig és vasár nap délután nyitva

Dr. HAKRAY LASZLO

ÉGYEZMÉNYTARTÓ.

Salamon Sándor

Először lokomobíloknaak magánjáróvá, benzín-üzemű gépeknek szívógázú való átalakítást, mindenféle gépek szakszerű javítását, hengerfüréseket, tengelyek készítéségelyőscsapágyra való átalakításokat, malomhengerek rovátkolá-lását, autogen hegesztést stb. legelőszöb árban szavatosság mellett.

mezőgazdasági gépgyár, gép és műszaki kereskedés

Baja,

Vörösmarthy Mihály uca 3.

Telefon: 157.

Ajánl mindenféle mezőgazdasági gépeket: fordson traktorokat, mely szánt, csépel és vontat, eredeti vadászó jegyű ekéket, eredeti Unicum Drill vetőgépeket stb., mindenféle műszaki cikket, gép és hengerolaj, benzín, cséplőgépre-sták, eredeti Böhler dobson. legjobb tejszeparatorokat stb. olcsó árban teljes szavatossággal.

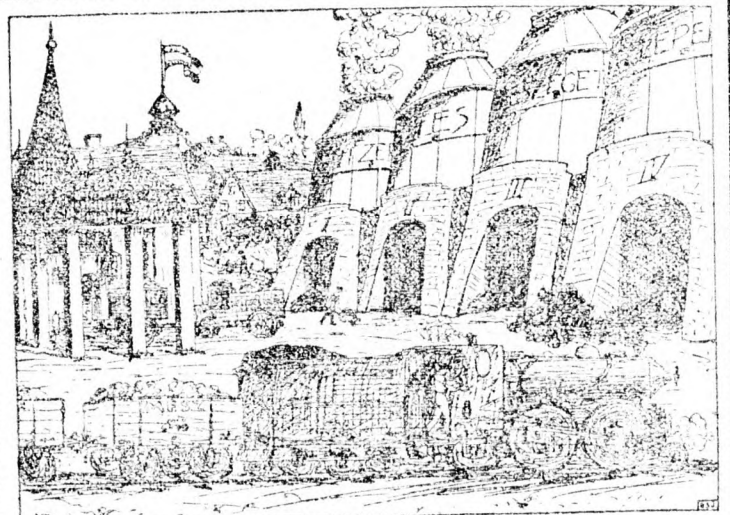

RÉSZLETFIZETÉSRE
ujból kaphatób a

SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER CO. VARRÓGÉP. RÉSZV. TÁRS

Fischer Simon

mechanikai üzletében
BAJA, Erzsébet királyné uca.

Saját termelésű fával égetett darabos

MÉSZ

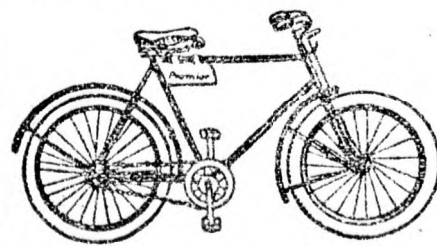
Portland cement, retorta bűnkla-szén és kátrány fedéleméz

minden megrendelést hszhoz szállítok. — Telefon 121

Spitzer Illés

BAJA, Budapesti-ut. 9. Vásártér.

minden megrendelést hszhoz szállítok. — Telefon 121

Fränkel

és **Horváth**

mechanikai műhelye B.aja.

Kerékpárok, **Phönix** varrógépek, **Mühlhauseni** kötőgépek, **Protos** írógép képviselője, szakszerű beszerzési forrása és javítósa.

Csapágyésztergályozási készülékek.

Kedvező fizetési feltételek mel ett.

